

OSNOVNA ŠOLA
ZBORA ODPOSLANCEV
KOČEVJE

Trg zbora odposlancev 28
1330 Kočevje
Tel: 01 893 87 20
Fax: 01 893 87 22
e-mail: os.zbodp@guest.arnes.si

SAMOEVALVACIJSKO POROČILO: INTEGRITETA UČENCEV IN UČITELJEV

šolsko leto 2021/22

Avtorji:

Zarja Golouh Kosten
Žiža Komac
Tilen Nosan

Ravnatelj:

Peter PIRC

VSEBINA

1 Uvod.....	3
2 Anketa za UČENCE	4
2.1 ANKETNI VPRAŠALNIK ZA UČENCE	4
2.2 Rezultati ANKETNEGA VPRAŠALNIKA ZA UČENCE	8
2.3 ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA ZA UČENCE	18
3. ANKETA UČITELJI.....	20
3.1 Anketni vprašalnik za učitelje.....	20
3.2 Rezultati anketnega vprašalnika za učitelje.....	23
3.3 Analiza anketnega vprašalnika za učitelje	27
4. SKLEPI IN ZAKLJUČEK.....	31
4.1 učenci.....	31
4.2 UČITELJI.....	32

1 UVOD

Smo ena od treh osnovnih šol, ki je letos pristopila k pilotnemu projektu Integriteta – skupni cilj generacij na pobudo Komisije za preprečevanje korupcije. Glavni cilj projekta je krepitev osebne integritete učencev in izhaja iz potrebe po višanju stopnje družbene integritete. Pri tem pripisuje šolam velik vpliv, zato želi vzpostaviti mehanizme za razvoj vzgoje in izobraževanja v to smer. Pripraviti želi izhodišča, strokovne podlage in primere pedagoških praks ter razvijati učne strategije za širjenje integritete v nadaljnjih letih. Učitelji, ki so pristopili k projektu, že izvajajo številne zanimive in koristne delavnice v sklopu učnih ur. Ker smo kmalu ugotovili, da je tema zelo aktualna, smo se jo odločili vpeljati tudi v letošnjo samoevalvacijo. Anketirance smo razdelili na učence in učitelje.

Pri učencih je bil naš glavni cilj preveriti, ali imajo postavljene vrednote, ki odražajo integriteto, ali je njihovo vedenje skladno z njihovimi prepričanji, kako to kažejo in v kakšni meri so seznanjeni z vrednotami šole. Ali o vrednotah razmišljajo in kaj jih k temu spodbudi? Posredno smo želeli dobiti tudi informacijo o tem od kod učenci pridobijo vrednote – doma, od učiteljev ali od sošolcev? Zanimala nas je integriteta v obdobju mladostništva, ko je vrstniška skupina bistvena pri oblikovanju identitete.

Učiteljem smo namenili drugačen vprašalnik, razdeljen na štiri dele. V prvem delu smo želeli preveriti, kako umeščajo sebe oz. svojo integriteto v družbi in v šoli ter kako ocenjujejo stanje integritete pri učencih. V drugem delu smo želeli ugotoviti da kakšne mere so učitelji profesionalni pri svojem delu, ali menijo da so avtonomni in ali avtonomijo učitelja razumejo znotraj koncepta integritete. V tretjem delu smo želeli preveriti odnosno kompetenco učitelja: ali učitelji prevzemajo polno odgovornost za svoj odnos z učenci in ali spoštujejo njihovo individualnost, tudi katar gre za problematične posameznike. Zadnji del je bil namenjen samorefleksiji – zanimalo nas je, ali so učitelji iskreni, odprti do sprememb in pripravljeni izboljšati svoje slabosti.

2 ANKETA ZA UČENCE

2.1 ANKETNI VPRAŠALNIK ZA UČENCE

Tema letošnje samoevalvacije je integriteta. Gre za pojem, ki zajema več lastnosti: celovitost, skladnost, pristnost, poštenost, verodostojnost. Ali delamo to, kar govorimo? Ali se vedno vedemo tako, kot da bi nas opazoval cel svet? Ali kdaj postavimo interese drugih pred svoje? To je nekaj vprašanj, ki določajo integriteto posameznika. Z anketo želimo preveriti, kako se v tem vidimo učitelji in učenci na naši šoli. Prosim, če si vzameš nekaj minut in s klikom na Naslednja stran pričneš z izpolnjevanjem ankete.

Q1 - Kateri razred obiskuješ?

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9.

Q2 - Označi svoj spol.

Moški.

Ženski.

Q3 - Ali ima tvoja šola vrednote, katerim sledi?

Da.

Ne.

Ne vem.

Q4 - Prosim, napiši katero izmed njih.

Q5 - Označi, kako pogosto si storil kaj od navedenega.

	Nikoli	Enkrat	Nekajkrat	Pogosto
Prepisoval od sošolca med testom.	☐	☐	☐	☐
Uporabil "plonke" pri pisanju testa.	☐	☐	☐	☐
Dobil vprašanja od nekoga, ki je že pisal test.	☐	☐	☐	☐
Uporabil telefon ali drugo nedovoljeno napravo med testom.	☐	☐	☐	☐
Pomagal komu drugemu reševati test.	☐	☐	☐	☐
Prebral le povzetek domačega branja in ne cele knjige.	☐	☐	☐	☐
Oddal nalogo, ki si jo prepisal od sošolca.	☐	☐	☐	☐
Oddal nalogo, ki so jo namesto tebe napisali starši.	☐	☐	☐	☐
Nalogo delal skupaj z drugimi sošolci, čeprav je učitelj dal navodila, da jo moraš opraviti sam.	☐	☐	☐	☐

Sošolcu dal za prepisati domačo nalogo.	☐	☐	☐	☐
Oddal nalogo, ki si jo skopiral s spleta.	☐	☐	☐	☐
Kupil ali prodal vprašanja s testa, zapiske za nek predmet, referat ali seminarsko nalogo.	☐	☐	☐	☐
Povedal učitelju, da je sošolec prepisoval na testu.	☐	☐	☐	☐
Povedal sošolcu, ki prepisuje na testu ali pri domači nalogi, da to ni prav.	☐	☐	☐	☐
Ponaredil podpis starša.	☐	☐	☐	☐
Se pretvarjal, da si zbolel, ko si imel napovedano ocenjevanje.	☐	☐	☐	☐
Poskušal prikriti, da nimaš domače naloge.	☐	☐	☐	☐
Se zlagal, da bi prestavil napovedano spraševanje.	☐	☐	☐	☐
Se zlagal o razlogu, zakaj nisi naredil domače naloge.	☐	☐	☐	☐
Izdal vprašanja učencem iz sosednjega razreda, ki še niso pisali testa.	☐	☐	☐	☐

Q6 - Dejanja iz prejšnje naloge so tukaj napisana še enkrat. Tokrat označi, kako pošteno ali nepošteno se ti zdi vsako dejanje.

	Zelo pošteno	Manj pošteno	Kar nepošteno	Zelo nepošteno
Prepisoval od sošolca med testom.	☐	☐	☐	☐
Uporabil "plonkce" pri pisanju testa.	☐	☐	☐	☐
Dobil vprašanja od nekoga, ki je že pisal test.	☐	☐	☐	☐
Uporabil telefon ali drugo nedovoljeno napravo med testom.	☐	☐	☐	☐
Pomagal komu drugemu reševati test.	☐	☐	☐	☐
Prebral le povzetek domačega branja in ne cele knjige.	☐	☐	☐	☐
Oddal nalogo, ki si jo prepisal od sošolca.	☐	☐	☐	☐
Oddal nalogo, ki so jo namesto tebe napisali starši.	☐	☐	☐	☐
Nalogo delal skupaj z drugimi sošolci, čeprav je učitelj dal navodila, da jo moraš opraviti sam.	☐	☐	☐	☐
Sošolcu dal za prepisati domačo nalogo.	☐	☐	☐	☐
Oddal nalogo, ki si jo skopiral s spleta.	☐	☐	☐	☐
Kupil ali prodal vprašanja s testa, zapiske za nek predmet, referat ali seminarsko nalogo.	☐	☐	☐	☐

Povedal učitelju, da je sošolec prepisoval na testu.	☐	☐	☐	☐
Povedal sošolcu, ki prepisuje na testu ali pri domači nalogi, da to ni prav.	☐	☐	☐	☐
Ponaredil podpis starša.	☐	☐	☐	☐
Se pretvarjal, da si zbolel, ko si imel napovedano ocenjevanje.	☐	☐	☐	☐
Poskušal prikriti, da nimaš domače naloge.	☐	☐	☐	☐
Se zlagal, da bi prestavil napovedano spraševanje.	☐	☐	☐	☐
Se zlagal o razlogu, zakaj nisi naredil domače naloge.	☐	☐	☐	☐
Izdal vprašanja učencem iz sosednjega razreda, ki še niso pisali testa.	☐	☐	☐	☐

Q6_2 - Sošolec, ki ima napovedano spraševanje, se ni pripravil. Prosi te, da se javiš namesto njega. Sam nisi prepričan, če si dobro pripravljen. Kaj bi storil? Zakaj?

Q7 - Učencu je v jedilnici padel krožnik na tla. Kaj storiš?

- Nič.
- Pomagam mu pospraviti.
- Smejem se.
- Drugo:

Q8 - Med malico sta se s sošolcem prerivala in ponesreči polila sok. Učitelj te ni videl, vendar ti je rekel, da pospraviš. Kaj storiš?

- Rečem, da nisem bil jaz.
- Pospravim.
- Obtožim sošolca.
- Drugo:

Q9 - Učitelj te prosi, da pospravi smeti, ki jih je odvrigel nekdo drug, vendar ne veš kdo. Kaj storiš?

- Rečem, da nisem bil jaz in ne pospravim.

- Rečem, da nisem bil jaz, a vseeno pospravim.
- Pospravim.
- Drugo:

Q10 - Na popravljenem testu opaziš, da učitelj ni opazil ene tvoje napake. Če ga opozoriš, boš morda izgubil ravno toliko točk, da bo tvoja ocena nižja. Kaj storiš?

- Nič.
- Opozorim na napako.
- Drugo:

Q11 - Ali se ti zdi pomembno, da smo pošteni v tem, kar delamo in govorimo?

- Da, pomembno je, da smo vedno pošteni
- Da, ampak ne moreš biti vedno pošten
- Ne, pogosto je bolje biti nepošten
- Drugo:

Q12 - Kolikokrat v tej anketi nisi odgovoril popolnoma iskreno?

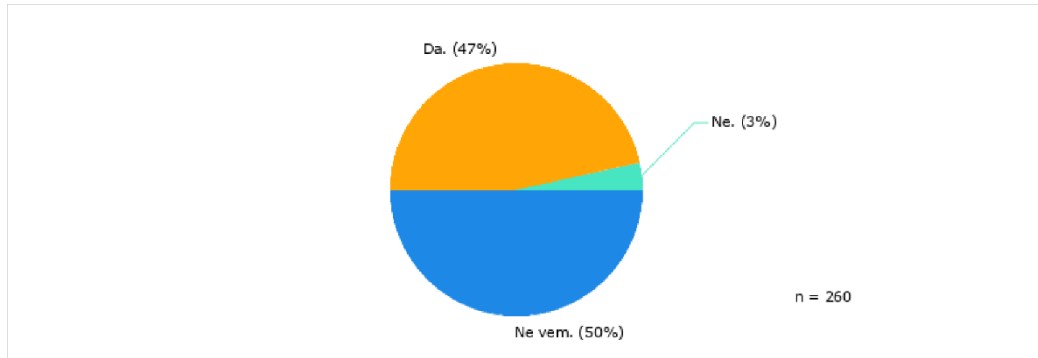
- Nikoli.
- Enkrat.
- Nekajkrat.
- Pogosto.

2.2 REZULTATI ANKETNEGA VPRAŠALNIKA ZA UČENCE

Anketo je reševalo 260 učencev (od tega 128 deklic, to je 49%) od 4. do 9. razreda.

Sledilo rezultati, urejeni po posameznih vprašanjih.

Ali ima tvoja šola vrednote katerim sledi?

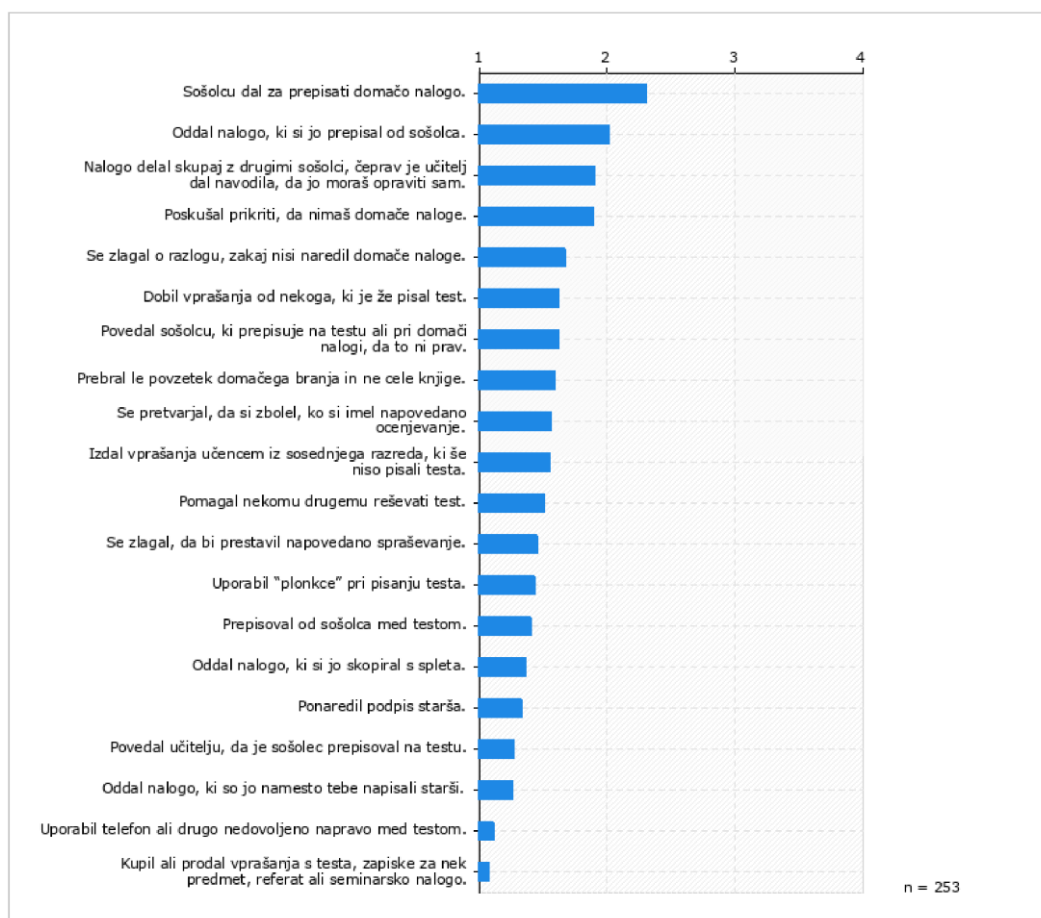
Prosim, napiši katero izmed njih.

Odgovori	Frekvenca
poštenost	1
spoštovanje	2
brezplačno šolanje	1
pomaganje prijateljem in to je to	1
prijatelji, znanje.	2
da nam znanje ki ga potrbujemo	1
delo spoštenje zaupanje	1
da nas nekaj nauči*	13
učitelji so prijazni	1
čudna hrana	1
zdrava prehrana	1
znanje	2
voda zdrave hrane hoja hoditi zdravo vitamini	1
da ima vrednote do hrane	6
si pošten	1
dober odnos med učitelji in učenci	1
zdrava hrana	3
pomagam prijateljem v šoli	1
da, ima vrednoto do hrane	9
prijazen ravnatelj	2
prijazni pomoč razen nekateri	1
za znanje , dase naucimo biti spoštlivi inse učiti	2
učitelj obdrži tvojo skrivnost ne gleda na vse.	1
pamet	2
delo spoštovanje	1
zdrava hrana in dobra	1
prijazni učitelji	3
prijazen aljosa	1

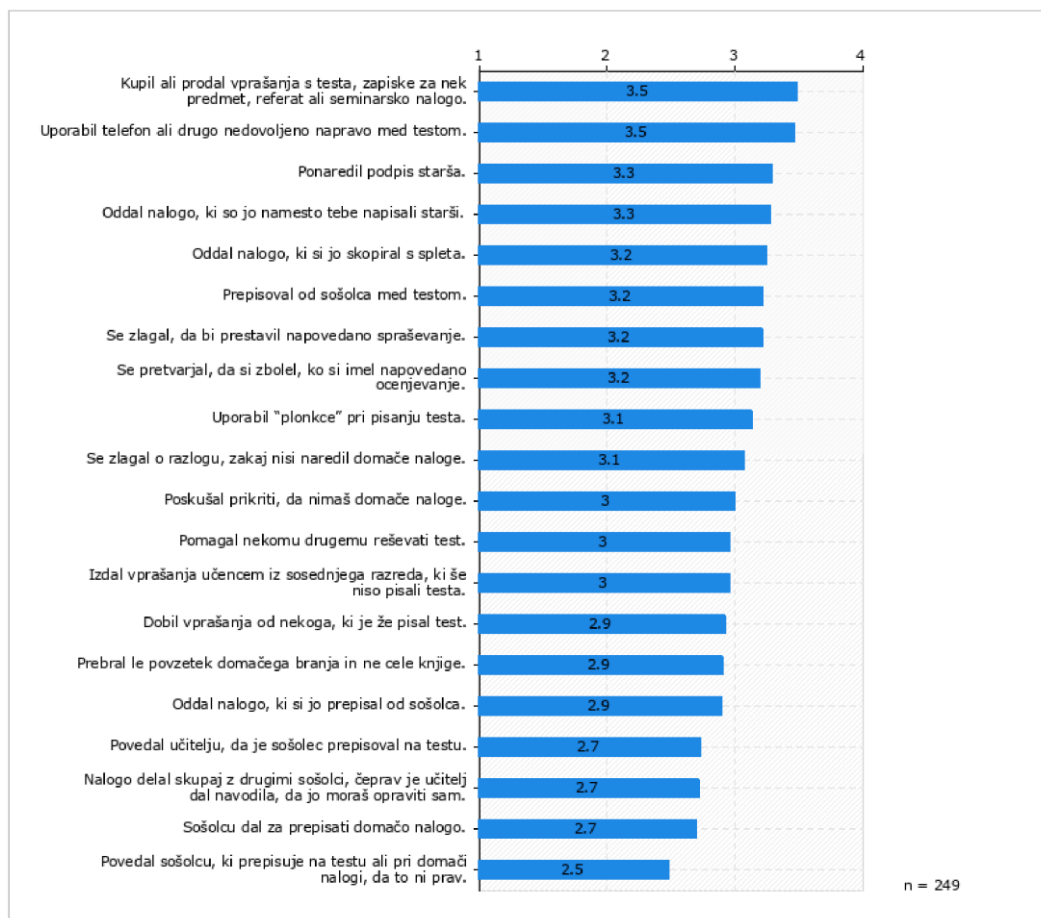
dobro razumevanje med učenci	4
prijazni učiteljice	2
hrana	4
za znanje ,dase naucimo biti spoštlivi	2
prijaznost	2
odgovornost	1
zdrava in dobra hrana	1
prijazne ,odlične učiteljice	5
sodelovanje	3
učitelj obdrži tvojo skrivnost ne gleda na vse in ti pomaga.	2
pomaganje prijateljem	1
dobra kosila	3
delo	1
prijazne učitelje	2
pomaganje sošolcev, večina prijaznih učiteljev	1
da skrbijo zate	2
prijazne učitelje ki zelo dobro poučujejo v šoli	1
ne vem**	20

Opombe: *Kategorija vključuje tudi odgovore *da nas nauči, da se nekaj naučim.* **V to kategorijo so vključeni tudi odgovori *ne, nevem, ne vem kaj je vrednota.*

Označi, kako pogosto si storil kaj od navedenega.

Dejanja iz prejšnje naloge so tukaj napisana še enkrat. Tokrat označi, kako pošteno ali nepošteno se ti zdi vsako dejanje.

Sošolec, ki ima napovedano spraševanje, se ni pripravil. Prosi te, da se javiš namesto njega. Sam nisi prepričan, če si dobro pripravljen. Kaj bi storil? Zakaj?

Odgovori	Frekvenca
vprašal starše za pomoč ker oni vejo in me lahko naučijo	1
rekla bi da si je sam kriv ker se ni ucil sproti in da se ne bom javila. zato ker si je sam kriv	1
ne, ker ni spoštlivo do drugih sošolcev in učitelice	1
nemorm sorči skoči čez okn	1
rekel bi da nisem prepričan. zato ker bi zaradi mene dobil slapšo oceno	1
rekel bi ,da se nisem pripravljn in, da zal nemorem, ce bi pa znal se bi javil	1
prosil bi starše za pomoč pri učenju.	1
nebi se javila. ker to ni moja krivda da se on ni naučil.	1
ne bi, razen če je bližnji prijatelj.	1
rekla mu bi da nesmemo storiti tega saj je guljufanje	1
nebi se jaula bols da on dubi sut ko jz delala bi se da ga ne slism ko nek govori	1
ne be se jaliv ker nisem cisto preprican	1
reku bi da ne	1
rekla bi mu ,da je on na vrsti on in ne jaz .nebi pa se javila.	1
prosil starše ,da mi pomagajo pri učenju.	1

pomagal bi nu	1
nebi se javila. zato ker ne znam	1
nevem	1
nič	1
nebi je javila.	1
zato ker pač tako	1
ne	1
če bi znal bi se javil če ne pa bi pustil in bi sošolcu pomagal da bi se vsaj nekaj naučil in dobil dobro oceno	1
rekla bi ne ker je to njegova krivda	1
bi se javil ker sem dober prijatelj.	1
rekla bi naj reče učiteljici da ne zna in se pripravi na ponovno soraševanje	1
javila bi se namesto mojega sošolca. ker sem jaz bolj pripravljena od njega. in bi mu rada pomagala.	
ja javila se bi.	1
nebi ga krila. vseeno mi je sam bi se moral pripraviti. naj dobi ocen ker mi je vseeno	1
ker sem prijazen.	1
ne bi se javila ,ker je sošolec vedel ,da ima napovedasno spraševanje.	1
ne bi se javila ker se on tudi za mene nebi	1
nebi se javila, saj nisem prepričana u moje znanje	1
rečeš sošolcu , da naj vseeno javi in naj se drugič pripravi	1
ne nemorm sorči skoči čez okn:)	1
nebi saj se nikoli ne javljam sama ko bo čas da sem uprašana grem pred tablo ampak se nikoli ne javljam sama	1
ce nebi dobro znala se nebi javila ce pa mislim da bi znala za 2 ali vec se bi javila	1
da se ne bo ji	1
jaz bi mu povedala da se naslednic pripravi.	1
reku bi da gre u kurac zadari tege ker nisem prepričan u svoje znajne.	1
rekla bi da je to njeno spraševanje da jest mesto njega nočem bit vprašana, da to ni moja naloga da sem jest mesto njega vprasana.	1
ne bi se javil	1
javil se bi	1
rečem naj gre prvi pa bo kar bo	1
tega nebi storila. zato ker nisem prepričana samo vase.	2
šel bi se javiti ker sem dober prijatelj. čeprav vem da to ni prav.	1
prepričal nekoga drugega	1
jaz bi se javil ker bi bilo njemu bolj hudo kot meni	1
nebi se javil ker ze tko nic neznam	1
nikoli se ne javim	1
nic tiho bi biv	1
nebi se javil ker jaz tudi ne vem.	1
javila bi se namesto njega ker me je prosil	1
rekel bi ne morem,ker sam še nisem prepričan če dobro znam.zato ker ima spraševanje napovedano on in če jaz nišem še pripravljen nerabim biti vprašan	1
rekla bi ne. in , da je sam kriv , da se ni učil.	1
prosil bistarše zapomoč	1

pustela bi da ga vpraša	1
jaz se nebi javila namesto njega	1
prosil bi drugega, ki vem, da zna, ker nočem biti uvpašan jaz.	1
če bi vedela da znam vsaj nekaj bi se vrjetno javila	1
ali nisem lahko jaz	1
nebi se javila, pa tudi ostali nimamo takih prilagoditev kot oni.	1
povedal bi mu da jaz nisem še siguren in da bom počakal še malo da vidim če se bom javil. zato ker se on ni učil in jaz mu nebom reševal njegovo glavo če se ni nič učil.	1
ne bi se jqvil	1
povedala bi mu da bom še počakala in da bom videla če se bom javila . zato ker se on ni učil nebom jaz dobila slabe ocene	1
rekel bi da nisem pripravljen in ker nebi hotel dobiti slabe ocene	1
bi mu rekla ne kr neznam	1
nebi mu mogla pomagati ker ker nisem prepričana in ker to on mora sam	1
prosil bi da bi mi učiteljica prestavila test. zato, ker bi bilo najbolj prav za oba.	1
rekel bi mu da se nebom javill ker nisem pripravljen.	1
rekel bi ne ker je on uprasan ne jaz	1
nebi se javu	1
mogoče odvisno koliko bi znal	1
piflal bi se	1
če se nisem pripravila me ne briga	1
če nisem prepričana v svoje znanje , se namesto sošolca ki bi se moral naučiti do tega dneva ne bi javila ,saj sem lahko potem na slabšem.	1
odvisno kdo bi bil. če je sošolec kdaj nesramen do mene, potem ne.	1
rekel bi zakaj se ni učil,boš pač dobil cvek	1
ne bi se javila, ker če jaz nisem pripravljena naj bo on, ker je vedel da ima napovedano. :)	1
nee bi se k nkul n znm	1
povedala bi mu da se opravičujem vendar da tudi jaz neznam dovolj dobro.	1
ne bi mu pomagala,ker bi dobila jaz slabšo oceno.	1
hvala lep pozdrav	1
ne bi se javil ker ne znam za 5	1
uciteljici bi rekla ce lahko prosim prestavila test	1
rekel bi lahko ker sem se verjetno učil več	1
šel bi prvi.ker sem vesel ko sem uprašan,	1
nic	1
nič. zato ker se sama neznam dobro, zakaj bi si žrtvovala oceno za nekoga	1
rekel mu bi ne ker to mi pošteno....	1
skupaj se učimo	1
nebi se javil razen če bi imel namen.	1
vseeno bi mu pomagala ker zato so prijatelji	1
recem da je zbolel	1
rekel učitelici če mi da ređovalnico cvek	1
ne.ker mora sam narediti.	1
ali grem lahko jaz zdaj.	1

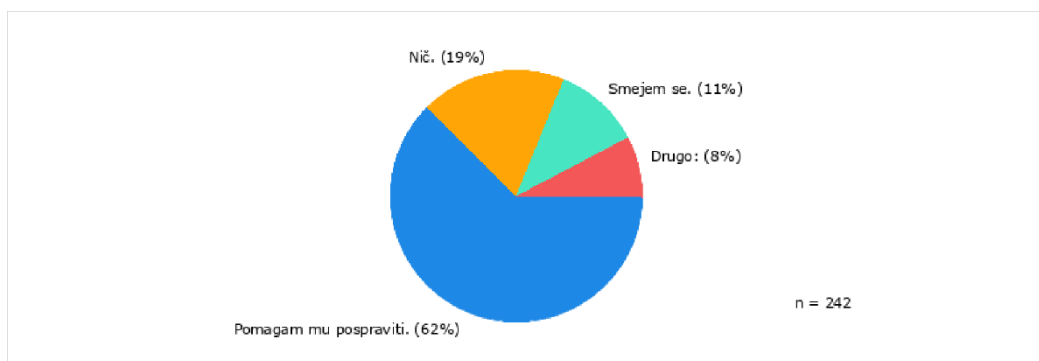
rekel mu bi ne hvala. zato ker se sam ni učil kljub napovedanem spraševanju.	1
ponovil bi snov in če nebi znal bi se mu upravičil če bi znal bi se pa z veseljem javil.	1
ne bom se javu	1
reku bi naj se gre učiti	1
nebi se javila ker tudi jaz nisem toliko prepričana in bi mu povedala naj se on javi in bi mu povedala ne saj si ti ocenjen.	1
nebi se javila, mogoče bi se če bi se tudi on enkrat za mene javil.	
ne bi se javu na mesto njega	1
javil bi se	1
ne bi se javil. ne morem jaz dobiti slabe ocene, zato ker se on ni pripravil.	1
jaz se ne bi javil namesto njega	3
nebi se javila, ker si je sam kriv da se ni učil	1
buls da zdej dobi sut pa naj pol popravi	1
nw m	1
rekla bi da ima on napovedano jaz pa ne ni se še nisem pripravila. imel je dovolj časa da se nauči in ima napovedano ocenjevanje.	1
jaz bi sošolcu rekla , naj se za drugo ocenjevanje uči	1
ne vem	1
rekel bi mu da bi se bi moral malo vecuciti in vaditi pri sprasevanju testa	1
bi se piflu k debil in se javu.....	1
ne bi zato ker nisem glup.	1
rekla bi ne, saj je ocenjen on	1
nebi se javil ker se ni učil to je pa nepošteno	1
povedala mu bi da se ne bom javila namesto njega ker se tudi jaz nisem učila ker nisem bila napovedana	1
nic sam je kriv ker je vedel da bo vprasan	1
ja ker hočem da mima dobre ocene	1
javil bi se namesto njega	1
bi reku da nism niti js pripravljen	1
recem da bi sm nism preprican	1
povedal bi učitelju.	1
nebi se javila namesto njega. to je njegovo spraševanje ,ne moje!!!!	1
prosil bi drugega	1
rekla bi ne saj je imel napovedano sprasevanje, in nocem tvegati svoje ocene.	1
nič.	1
prosil bi ucitelico da bi mi prestavla sprasevanje ker se nisem dobro pripravil. ker sem se ucil za tezi predmet.	1
rekla bi , da naj se javi	1
pomagala mu bi pri ucenju da dobi dobro oceno	1
učiteljico bi prosila da se za to ocenjevanje nisem se pripravila in da bi mi lahko prestavila test če se le da	1
rekla bi da ne bom sla ker nisem dobro pripravljena, in to je to	1
ne bi se javila, ker bi lahko tudi jaz dobila slabo oceno.	1
pomagala bi mi da dobi dobro oceno .	1
javila bi se in potem bi videla kaj znam in česa ne.	1

poves mu da se za drugičboljpripravi na ocenjevanje ,zato da bo drugic dobil dalšo oceno	1
javla bi se ker je moj prjatu	1
on nebi men pomagal kaj čem mu	1
nebi dovolila ,da se javim namesto njega ,ker tudi jaz nisem bila pripravljena. zato ,ker je to krivda sošolca ,da se ni pripravil.	1
rečem mu da je vse vredu	1
rekla bi da je imel dovolj časa da se dobro pripravi in da se nebom javila saj je on imel napovedano ocenjevanje jas pa ne	1
nebi se javil.	1
reku bi mu da se ne bom kr naj gre gor	1
jaz se javil da bi imel učenec več časa za učenje	1
verjetnobi mi sosolci sepetali resitve	1
nebi mu pomagala ker ni moj prijatelj	1
rekel bi mu da bi se več učil. zato ker jaz nisem on.	1
njbhnhnjuihji	1
ker mi je to prijatelj in mu hočem pomagat.	1
ne bi se javila	1
jaz se nebi javila na mesto njega zato ker nisem prepričana da znam	1
rekel bi ne in pojdi ti	2
rekel bi mu tvoj problem ne bom se zasral ker se nisi prpravu ajde ker pred tablo	1
poves mu da se za drugic bolj pripravi na ocenjevanje, zato da bo drugic dobil boljso oceno.	1
ali nsem lahko jaz vender neznam čisto vsega	1
javu bi se namesto njega zato ker mi je so šolec ali pa najboljš prijatelj	1
ne bi se javila ,ker sem se odločila da ne znam.	1
tvoj problem, ker bi se moral sproti učiti	1
rekla bi mu ne,ker to ni prav.	1
nebi se javila.	1
ne pomagam ker je to njegova obveznost.	1
nebi se javil ker se on ni pripravil jaz se pa še pripravljam zato bi mu rekeu ne	1
rekla bi zakaj se ni učil in da se nebom namesto njega javila.	1
ja poglej tako ne bo šlo moral bi se učiti ampak se nisi. ne morem ti pomagati.	1
rekla bi da tudi jaz nisem pripravljena in da mu nemorem pomagati	1
rekla bi, da bi se moral bolj učiti, saj je imel napovedano ocenjevanje. zato, ker imam tudi jaz svoja ocenjevanja in se ne morem učiti vse naenkrat.	1
pomagam mu.	1
nebi se javil	1
rekel bi da če se nisi učil boš zaradi sebe dobil slabo oceno	1
ne, nebi storil tega saj so mi moje ocene na 1. mestu	3
rekla mi mu ,da se tudi jaz nisem dobro pripravila .	1
umirim ga	1
nebi se javila	1
nič nevem	1
nebi se javill	3

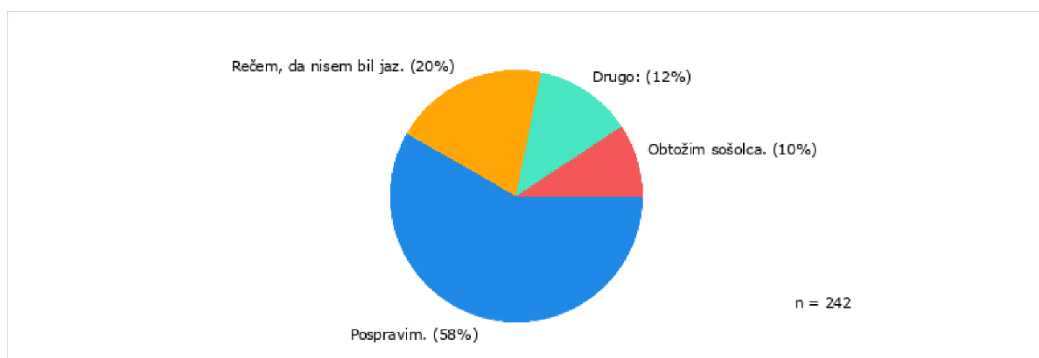
če mi bi šel sošolec na živce se nebi javila ,če pa bi bila moja prijateljica bi se javila	1
vprašal starše za pomoč oni vejo in me lahko naučijo	1
rekla bi učitelju da mu prestavi sprasevanje	1
lol	1
lahko,ker sem se jaz več učil	1
če bi znala bi se javila drugače pa ne saj bi jaz dobila slabo oceno on pa bi se lahko učil in dobil boljšo oceno	1
pomagala bi mu da se nauči zato ker me je po oziroma prosil	1
jaz mu nebi povedal nič	1
povedal bi mu , da naj gre domov oz. se proba zmeniti z učiteljem , ker jaz namesto drugih slabe ocene dobil ne bom.	1
ne bi se javila in bi mu rekla da si je sam kriv . ker je vedel da ima ocenjevanje	1
storila binaj se hitro pripravi ali pa mu bi povedala kaj je treba narediti.....ce nebi znal mu bi dala svoje resitve za pripravo da se znajde in ne prepisuje mojega ampak naredi podobno	1
nebi se javila, saj bi to lahko ogrozilo mojo oceno :)	1
bi reku al če znam al ne znam in bi pogtuntal da znam	1
rekel bi mu da nebi rad se bil ocenjen	1
jaz se nebi javila	1
pomagam mu da se nauči ker je enako stvar naredil.	1
nebi se javil ker se je on dal na ta datum	1
rekla bi da nekoga drugega uprasa ce je lahko namesto njega ali pa prosi učitelico ce ga jutri uprasa	1
zal nemorm pejdi na wc i sprici	1
njegov problem	1
nebi se javila, saj bi jaz dobila slabso oceno :)	1
recem da nisem preprican da bi se javil ker nocem tvegati dobiti nezadostno oceno	1
nebi se javila ker se on tudi ni za mene	1
javila se bi ker bi že znala	1
ne ker ni splosltivo.	1
pomagala bi pri cemur ki nebi znala	1
odvisno od predmeta	1
rekla bi učiteljici da naj ga napove za drugi dan.	1
da ga bi umirila zato ker ga nebi bilo strah	1
na ustno vprašanje se nebi smel javiti namesto njega.	1
ne bi se javila saj ni moj problem	1
nebi naredila nič saj je sam dobro vedel da je imel napovedano spraševanje zato bi se mogel sam bolj pripraviti.	1
nič tiho biv	1
nebi bil uprašan zato ker tudi jaz nevem če dobro znam,raje naj upraša nekoga drugega	1
vseeno bi se javila namesto njega ampak mi je dolžan čokolado	1
probal bi ga pripraviti po najboljših močeh zato ker sem prijazen	1
ne bi se javila ker znam manj od njega	1
ne bi to naredo zato ker to ni pošteno on mora sam dobiti oceno	1

rekel bi mu, da, če si napovedan za spraševanje moraš biti pripravljen. zato, ker je bil napovedan on, in ne jaz.	1
nebi se javil sam si je kriv jebiga ;)	1
nebi storil tega	1
bi mu malo pomagal same pa tudi ne zato ker je tudi malo njegova krivda da se ni učil	1
pomagam mu in mogoče bom tudi on priskočil na pomoč.	1
rekla bi ne ker se ne ucim	1
jaz bi mu rada pomogala	1
jaz se bi javila da bi imel učenec več časa za učenje	1
sošolcu bi rekla ,da zakaj se ni učil in ,da nebi šla na njegovo mesto.	1
nebi se javil sj si je sam kriv ker se ni učil. briga me. nevem zakaj	1
tožil	1
nic.	1
rekel bi, da še nisem pripravljen in, da nemorem, če bi pa znal bi pa se lahko javil.	1
nič ker je njegova krivda	1
nebi se javil ker se on tud za mene nebi	1
nic kaj takega za radi cceno	1
jaz bi se javil namesto njega. zato ker, bi mu rad dal čas da se naučil snov za ocenjevanje.	1
	1

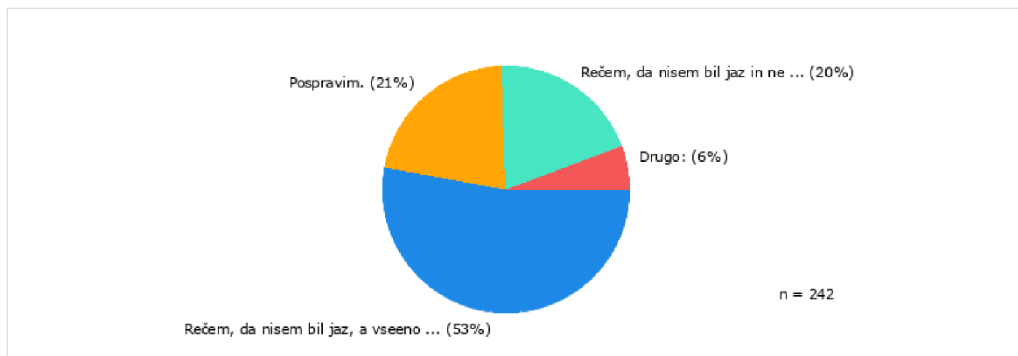
Učencu je v jedilnici padel krožnik na tla. Kaj storiš?

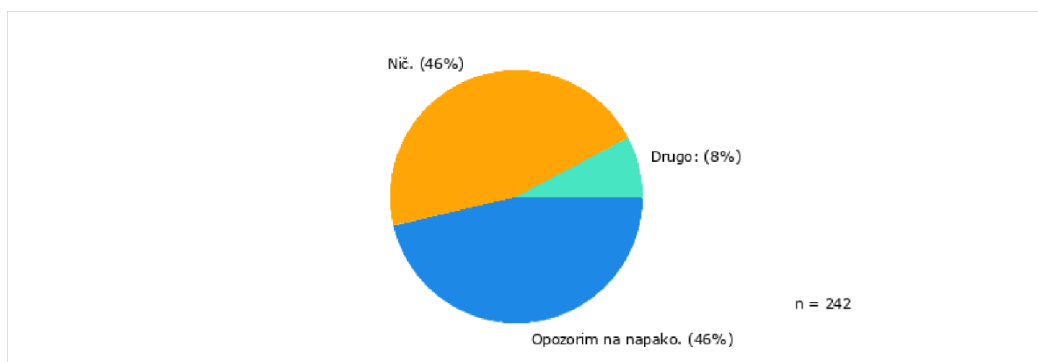
Med malico sta se s sošolcem prerivala in ponesreči polila sok. Učitelj te ni videl, vendar ti je rekel, da pospraviš. Kaj storiš?

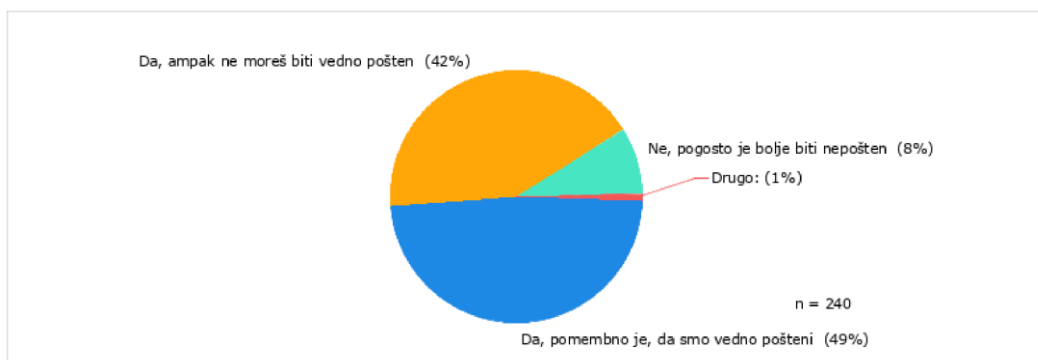
Učitelj te prosi, da popravi smeti, ki jih je odvrigel nekdo drug, vendar ne veš kdo. Kaj storiš?

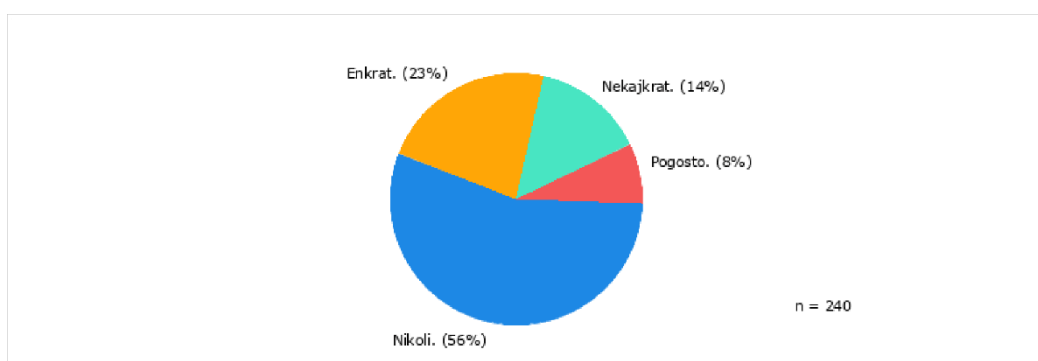
Na popravljenem testu opaziš, da učitelj ni opazil ene tvoje napake. Če ga opozoriš, boš morda izgubil ravno toliko točk, da bo tvoja ocena nižja. Kaj storiš?

Ali se ti zdi pomembno, da smo pošteni v tem, kar delamo in govorimo?

Kolikokrat v tej anketi nisi odgovoril popolnoma iskreno?

2.3 ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA ZA UČENCE

Približno polovica učencev (47%) meni, da šola ima določene vrednote katerim sledim, medtem ko polovica ni povsem prepričana, zgolj nekaj (3%) pa jih meni, da šola ne sledi nobenim vrednotam.

Dvajset učencev je zapisalo, da ne zna navesti nobene vrednote šole. Ostali učenci so kot vrednoto šole najpogosteje navajali odnos do hrane (vrednost hrane, zdrava hrana, omenjeno 34-krat), prijaznost s strani učiteljev (omenjeno 22-krat), znanje (omenjeno 19-krat) ter medsebojno pomoč in prijateljstvo (9-krat). Po vzgojnem načrtu šole so najpomembnejše vrednote OŠ Zbora odposlancev znanje, spoštovanje, varnost, odgovornost, vljudnost, delo. Od teh vrednot so bili omenjeni znanje (19-krat), spoštovanje (6-krat), odgovornost (1-krat), delo (3-krat). Varnost in vljudnost nista bili omenjeni.

Na seznamu dejanj, ki kažejo na (ne)integriteto v šolskem okolju, so učenci označili, da v povprečju najpogosteje sošolcem pustijo prepisovati njihovo domačo nalogo ($M = 2.3$), sami oddajajo prepisane naloge ($M = 2$), delajo domače naloge skupinsko ($M = 1.9$) ter poskušajo prikriti, da domače naloge nimajo ($M = 1.9$). Najmanj pogosto pa so povedali učitelju, da je sošolec prepisoval na testu in oddali nalogo, ki so jo napisali starši. Skoraj nikoli med testom ne uporabljajo nedovoljenih naprav ter ne kupujejo oz. prodajajo vprašanj s testa, zapiskov in seminarskih nalog.

Pri naslednjem vprašanju se je izkazalo, da ravno prej omenjena dejanja, ki jih niso naredili skoraj nikoli, smatrajo kot najbolj nepoštena, medtem ko dejanja, ki so jih najpogosteje že počeli, vidijo kot najmanj nepoštena. Kot najbolj nepoštena dejanja tako ocenjujejo kupovanje ali prodajanje vprašanj in zapiskov, uporabo elektronskih naprav med ocenjevanjem, ponarejanje podpisa staršev in oddajanje naloge, ki so jo napisali starši. Najmanj nepošteno pa se jim zdi, da poveš sošolcu, da ni prav, da prepisuje na testu, da sošolcu daš za prepisati domačo nalogo, da nalogo delaš v skupini, čeprav bi jo moral sam in da poveš učitelju, da je sošolec prepisoval na testu.

Če bi jih sošolec z napovedanim spraševanjem prosil, naj se javijo namesto njega, so učenci v veliki večini odgovarjali, da se ne bi javili (176 odgovorov). 36 učencev je navedlo, da bi se javili namesto sošolca, v glavnem zato, ker bi mu želeli pomagati. Nekaj otrok je zapisalo, da bi se javili, če bi znali vsaj nekaj ali če bi šlo za dobrega prijatelja, v nasprotnem primeru pa se ne bi. Razlogi za to, da se ne bi javili so bili različni, najpogosteje so navajali, da ne bi želeli sami zaradi tega dobiti slabše ocene, saj se na spraševanje niso pripravili, sošolec pa je to možnost imel. Nekaj otrok pa je zapisalo, da se sicer ne bi javili, vendar bi sošolcu pomagali na drugačen način – skušali bi ga pomiriti, mu pomagati pri učenju, prosili koga drugega, naj se javi.

Če bi učencu v jedilnici na tla padel krožnik, bi mu večina učencev (62%) pomagala pospraviti. Nekaj učencev ne bi storilo nič (19%). Med ostalimi odgovori (8%) so učenci najpogosteje navajali, da bi se smejali, vendar hkrati sošolcu tudi pomagali.

Med politjem soka po nesreči med prerivanjem bi večina (58%) pospravila. Nekaj (20%) bi učitelju rekli, da soka niso polili, najmanj pogosto pa so se odločali za možnost, da za nesrečo obtožijo sošolca (10%). Med ostalimi odgovori (12%) so učenci omenjali možnost, da se oba opredelita kot kriva in skupaj pospravita.

Če bi pospravili smeti za nekom drugim, če bi jih to prosil učitelj, bi nekateri pospravili (20%), drugi pa bi rekli, da to niso njihove smeti in ne bi upoštevali prošnje učitelja. Približno polovica (53%) pa bi učitelja opozorila, da smeti niso njihove, vendar bi jih nato vseeno počistila.

Najmanj skladni odgovori so se pojavili pri vprašanju, ali bi učitelja opozorili na spregledano napako na testu, čeprav bi se zato lahko ocena znižala - namreč približno polovica učencev (46%) bi to storila, medtem ko enak delež učencev učitelja raje ne bi opozoril.

Skoraj polovica učencev meni, da je pomembno, da smo v tem, kar delamo in govorimo pošteni, medtem ko ostali (42%) menijo, da čeprav je to pomembno, vedno ne moremo biti pošteni.

Skupno je malo manj kot polovica učencev priznala, da v anketi enkrat (23%) ali večkrat (14%) niso odgovarjala popolnoma iskreno, medtem ko ostali (56%) trdijo, da so bili v odgovorih povsem iskreni.

3. ANKETA UČITELJI

3.1 ANKETNI VPRAŠALNIK ZA UČITELJE

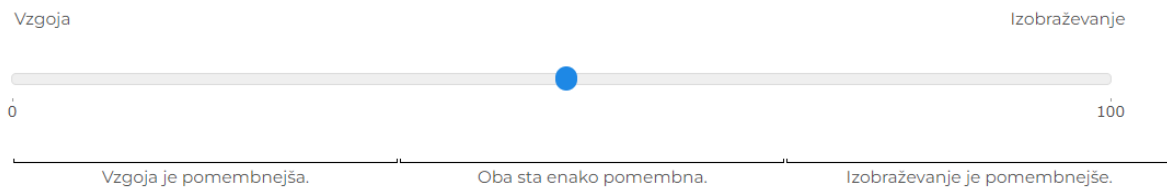
Tema letošnje samoevalvacije je integriteta. Gre za pojem, ki zajema več lastnosti: celovitost, skladnost, pristnost, poštenost, verodostojnost. Ali delamo to, kar govorimo? Ali se vedno vedemo tako, kot da bi nas opazoval cel svet? Ali kdaj postavimo interese drugih pred svoje? To je nekaj vprašanj, ki določajo integriteto posameznika. Z anketo želimo preveriti, kako se v tem vidimo učitelji in učenci na naši šoli. Anketa je sestavljena iz štirih delov. Prosimo, pričnite s klikom na Naslednja stran.

1. del : Integriteta, učitelj in šola

V kakšni meri se strinjate s spodnjimi trditvami?

	Močno se strinjam	Strinjam se	Ne strinjam se	Močno se ne strinjam	Ne vem / nimam mnenja
V današnji družbi mora posameznik občasno lagati ali goljufati, če želi uspeti.	☐	☐	☐	☐	☐
Ljudje, ki obidejo etična načela, bodo prej uspeli kot tisti, ki se jih držijo.	☐	☐	☐	☐	☐
Sem bolj etičen kot večina ljudi, ki jih poznam.	☐	☐	☐	☐	☐
Po resnici povem tudi takrat, ko vem da bi me lažanje ali prikrivanje informacij osebno manj stalo.	☐	☐	☐	☐	☐
Vrednote in bonton otrok so danes približno enaki kot v moji mladosti.	☐	☐	☐	☐	☐
Otroci danes bolj lažejo, goljufajo in kradejo kot pred 20 leti.	☐	☐	☐	☐	☐
Za razvoj etike in značaja otrok so predvsem odgovorni starši.	☐	☐	☐	☐	☐
Šola bi morala biti bolj aktivna v vzgajanju ključnih etičnih vrednot, kot so poštenost, odgovornost in spoštovanje ter pri razvijanju dobrih značajskih lastnosti pri otrocih.	☐	☐	☐	☐	☐

Med vzgojo in izobraževanjem, kako vidite svoje poslanstvo kot učitelj? Premaknite drsnik.

2. del: Profesionalizem in avtonomija učiteljev

Kako pogosto ste storili kaj od spodaj naštetega?

	Nikoli	Enkrat do dvakrat	Nekajkrat	Pogosto
Vodstvu sem prikrival resnico o pomembnih zadevah.	☐	☐	☐	☐
Staršem učencev sem prikrival resnico, da bi se zaščitil.	☐	☐	☐	☐
O zaupnih podatkih učencev ali sodelavcev sem govoril izven delovnega okolja.	☐	☐	☐	☐
Na delovnem mestu sem se že soočil z etično dilemo.	☐	☐	☐	☐

V kakšni meri držijo spodnje trditve?

	Drži	Večinoma drži	Večinoma ne drži	Ne drži
Moti me, kadar je treba delati nekaj drugače, kot sem vajen.	☐	☐	☐	☐
Bojim se prevzemanja odgovornosti.	☐	☐	☐	☐
Znam ravnati v nepredvidljivih situacijah.	☐	☐	☐	☐
Imam dobro razdelan etični kodeks ravnanj.	☐	☐	☐	☐
Pri svojem delu sem avtonomen.	☐	☐	☐	☐

Kako razumete avtonomijo učitelja?

3. del - Odnosna kompetentnost učiteljev

Pozorno preberite posamezne izjave in pri vsaki izjavi označite odgovor, ki najbolje opiše vaš odnos z učenci oziroma vašo vlogo učitelja na splošno (izberete en odgovor). Pri posamezni trditvi se ne zadržujte predolgo, odgovorite tako, kot vam najprej pride na misel. Tu ni "pravih" in "napačnih" odgovorov.

	Zelo redko ali nikoli	Redko	Včasih	Pogosto ali zelo pogosto
Odpri sem za učenčeve ideje in predloge in jih upoštevam pri pouku.	☐	☐	☐	☐
Kadar se učenec vede ali govori neprimerno oziroma neustrezno, poskušam razumeti, kaj se za vedenjem ali izjavami skriva.	☐	☐	☐	☐
Kadar ne morem vzpostaviti dobrega odnosa z učencem, ga prosim za pomoč.	☐	☐	☐	☐
V razredu upoštevam, da vsak učenec doživlja isto situacijo po svoje.	☐	☐	☐	☐
Učenčevih žalitev oziroma neprimerne vedenja ne vzamem osebno, ampak jih razumem kot posledico neravnovesja med učencem in menoj/okoljem.	☐	☐	☐	☐
V razredu upoštevam, da učenec lahko vidi, razume, doživlja isto situacijo drugače kot jaz.	☐	☐	☐	☐
Če se znajdem v ponavljajočih se konfliktih z določenim učencem/učenci, poskušam razmisliti o svojem ravnanju in ga večinoma tudi spremeniti.	☐	☐	☐	☐
V odnosu z vsakim učencem vidim priložnost za svoj osebni in profesionalni razvoj.	☐	☐	☐	☐
Razumem, da ima vsak učenec različen način razmišljanja, delovanja in se trudim prilagoditi svoje ravnanje temu.	☐	☐	☐	☐
Kot učitelj v celoti prevzemam odgovornost za kakovost odnosa med menoj in posameznim učencem.	☐	☐	☐	☐
Z vsakim učencem/razredom lahko pri pouku učinkovito sodelujem.	☐	☐	☐	☐

4. del: In še za konec, nekaj samorefleksije ...

V kakšni meri držijo spodnje trditve?

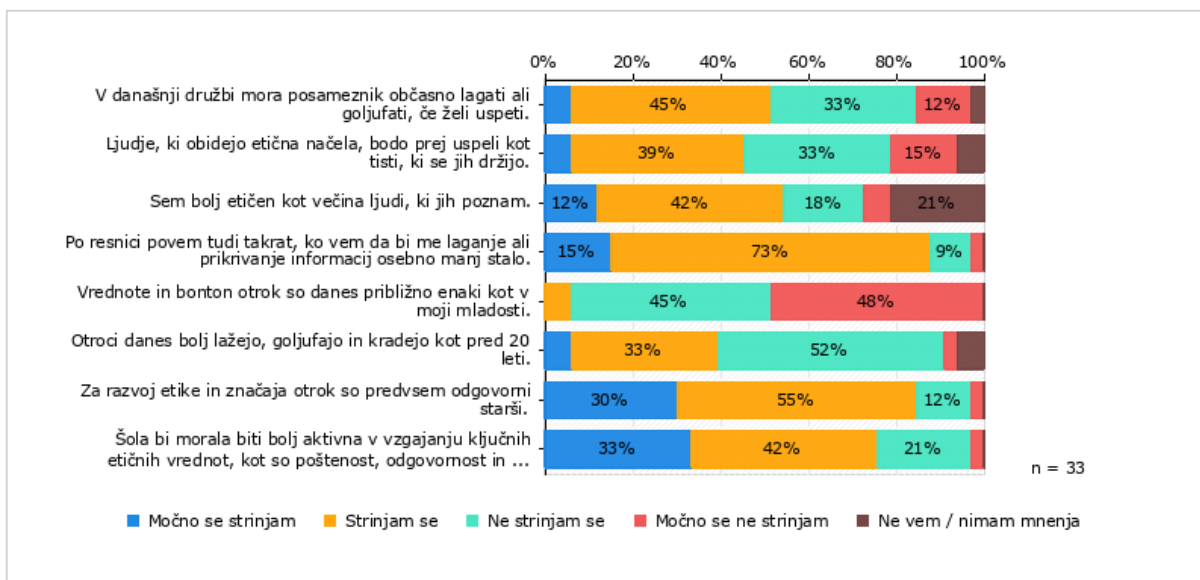
	Drži	Večinoma drži	Večinoma ne drži	Ne drži
O svojih vrednotah in prepričanjih pogosto razmišljam.	☐	☐	☐	☐
V zadnjem času sem spremenil svoj pogled na nekatere/stvari dogodke.	☐	☐	☐	☐

Kolikokrat v tej anketi niste odgovorili popolnoma iskreno?

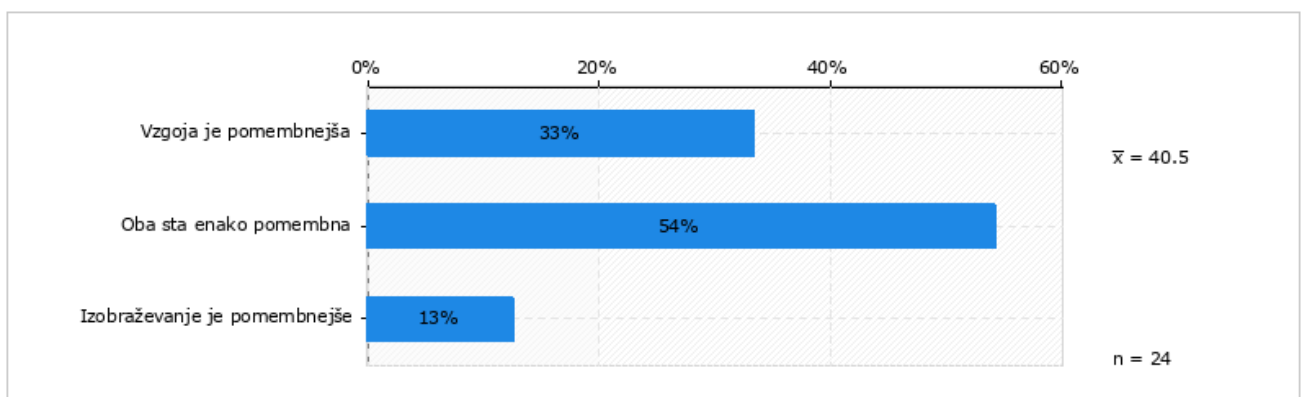
- Nikoli
- Enkrat do dvakrat
- Nekajkrat
- Pogosto

3.2 REZULTATI ANKETNEGA VPRAŠALNIKA ZA UČITELJE

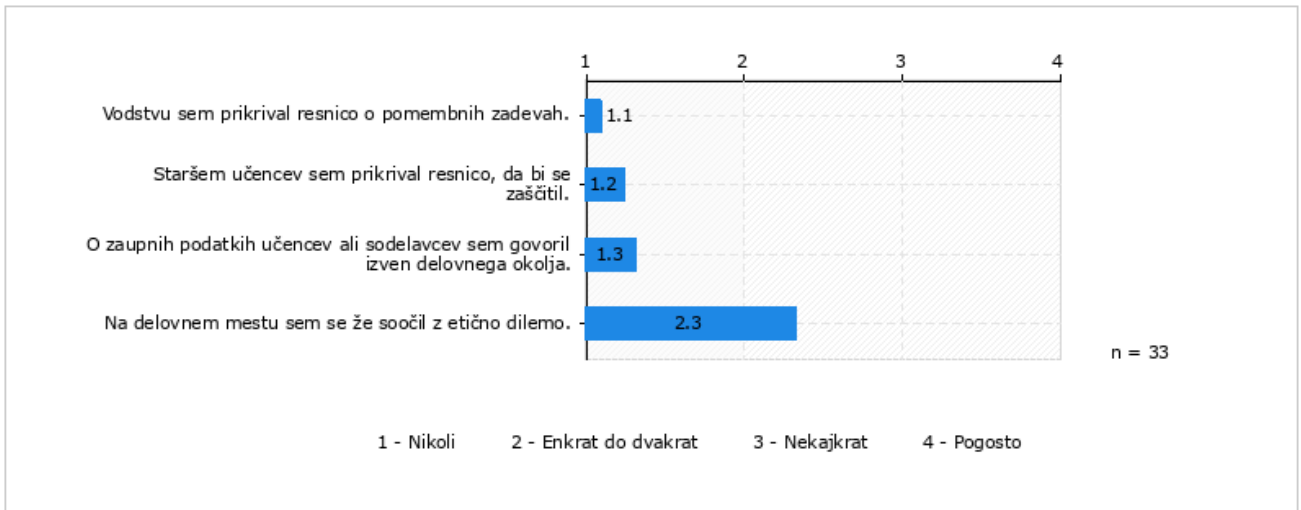
V kakšni meri se strinjate s spodnjimi trditvami? (n = 33)

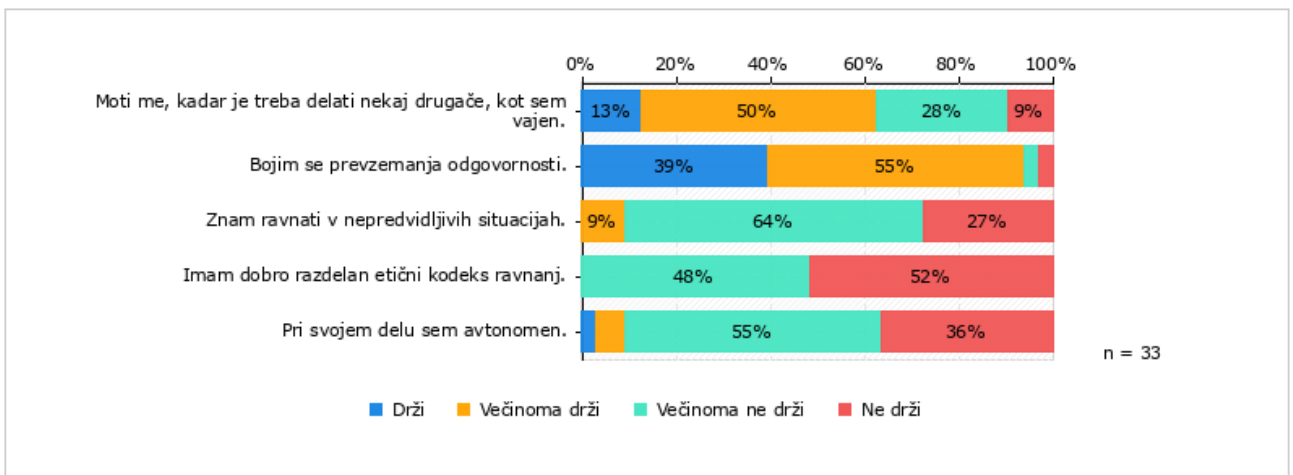
Med vzgojo in izobraževanjem, kako vidite svoje poslanstvo kot učitelj? Premaknite drsnik. (n = 24)

Kako pogosto ste storili kaj od spodaj naštetega? (n = 33)

V kakšni meri držijo spodnje trditve? (n = 33)

Kako razumete avtonomijo učitelja?

Da ve zakaj je nekaj naredil in zna to zagovarjat, da ne podleže pritiskom, da ne miži ob težavah in naredi nečesa, samo da gre "mirno" mimo, da se ne trudi biti všečen.

Delam, kar vem, da je dobro in v meni gori, trdno stojim za svojimi dejanji, besedami...jih znam argumentirati in seveda, povem svoje mnenje, prepričanje v obraz in ne za hrbtom. sprejemam, da ima nekdo drugačno mnenje, a se ne obračam po vetru.

Da ravna ali se odloča glede na predstavljene, priučene družbene standarde ali norme, v skladu z etičnimi načeli posameznika.

Kot možnost učitelja, da se sam svobodno odloča o načinih poučevanja (metode, oblike poučevanja, izbira pripomočkov,...) in ocenjevanja.

Avtonomijo učitelja povezujem z možnostjo izbire različnih metod in oblik dela pri pouku. s tem, da pri učencih spodbujam kritično mišljenje in aktualiziram dogodke, najbolj pa s tem, da kot učiteljica s svojim zgledom, vrednotami in ravnanjem vplivam na učence.

Na strokovnih področjih se vodstvo, starši in deležniki vanj ne vtikajo.

Avtonomija učitelja pomeni svoboda pri izbiri načina metod dela, oblik...čedalje bolj je avtonomija odvisna od vtikanja staršev v učiteljevo delo.

Učitelj je pri svojem delu avtonomen, pri izbiri učbenikov, način kako bo posredoval učno vsebino učencem, način kako bo izpeljal pouk, pri metodah dela.

Delo po lastni presoji. pomembnejše situacije pred tiste, ki lahko počakajo. fleksibilnost glede na dnevno klimo v razredu.

Avtonomen učitelj je pri delu samostojen, dela v skladu s svojim strokovnim znanjem in po svoji presoji, zaupa v svoje sposobnosti. ne pusti, da bi nanj in njegovo delo pomembno vplivalo vsako mnenje, sploh če to ni strokovno utemeljeno.

Samoodločanje.

Samostojno sprejemanje odločitev, vodenje ure in opravljanje zadolžitev brez prisile nekoga.

Učitelj je uresničevalec vzgojno - izobraževalnih nalog.

Nikoli nismo bili samostojni in nikoli ne bomo.

Ravnanje v skladu s svojimi cilji in cilji učencev pri vzgoji in izobraževanju.

Stoji za svojo odločitvijo.

Da si lahko sam izbiram učne oblike in metode dela, ter do neke mere izbiram tudi snov.

Samostojnost pri delu, odločitvah.

Delovati v skladu s svojo vestjo, upoštevati in spoštovati drugačna mnenja, iskati skupne rešitve z učenci in starši. imeti svobodne roke pri načinu podajanja znanja. se prilagajati razredu glede na sposobnosti učencev.

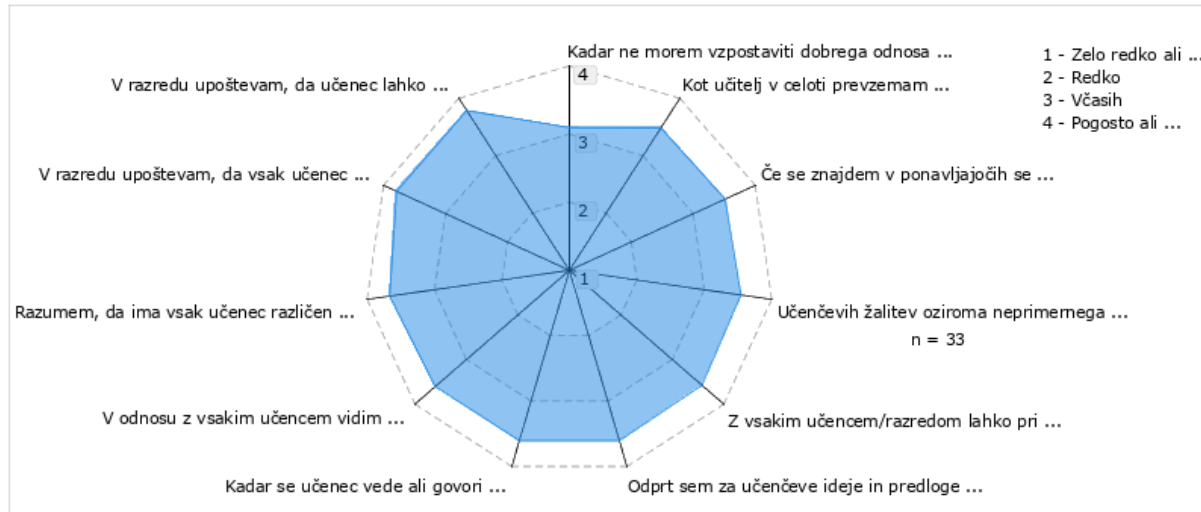
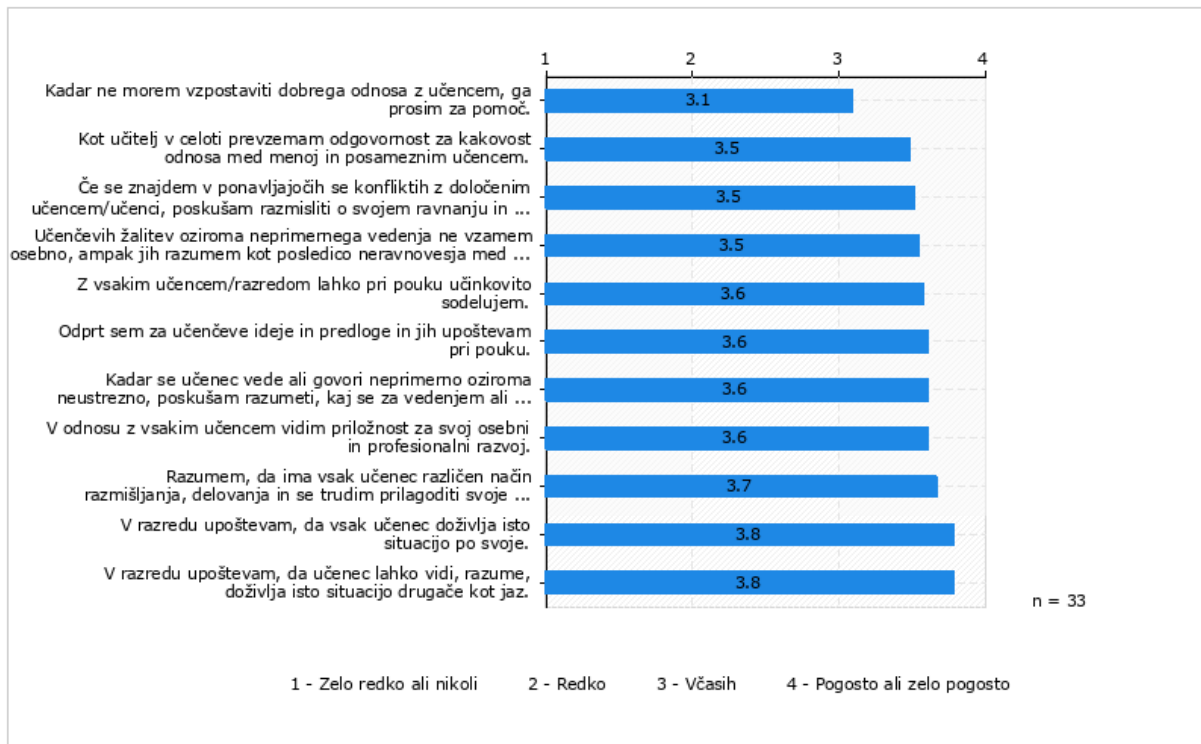
Samostojno odločanje o oblikah in metodah poučevanja. ločevanje bistvo od nebistvenega v prenatrpanih učnih načrtih in delovnih zvezkih z učbeniki. vse ostalo uokvirja šolski sistem, s čimer oža avtonomijo učiteljev.

Določene naloge so mi zaupane in me pri tem nihče ne kontrolira, kako jih bom opravil; vodstvo mi zaupa, da bo delo opravljeno, kot mora biti.

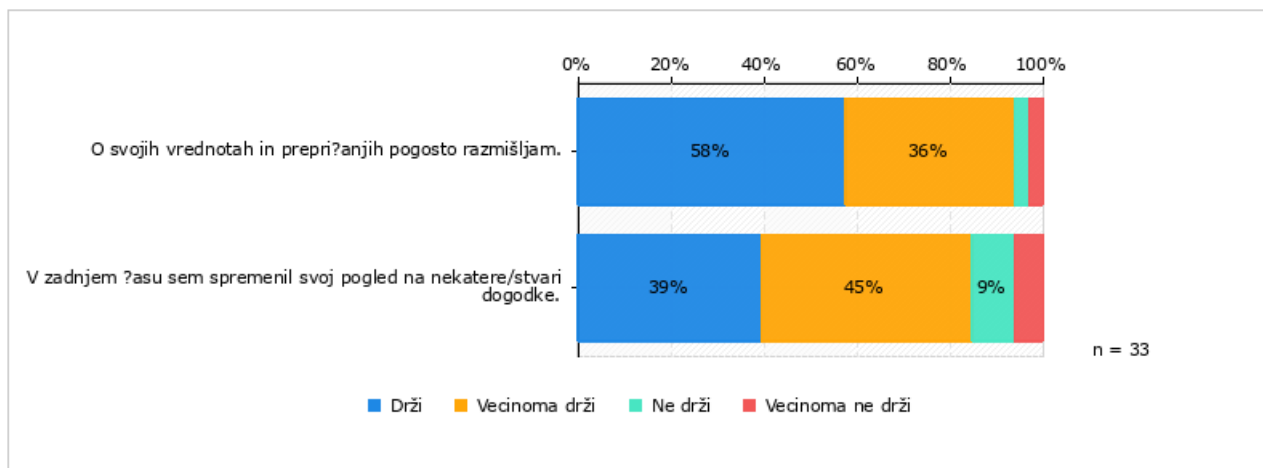
Svobodo pri izbiri metod in načinov dela, pri vpeljevanju novih načinov dela, seveda pod pogojem strokovnega in etičnega pristopa, ki prinaša rezultate.

Neodvisnost, samostojnost.

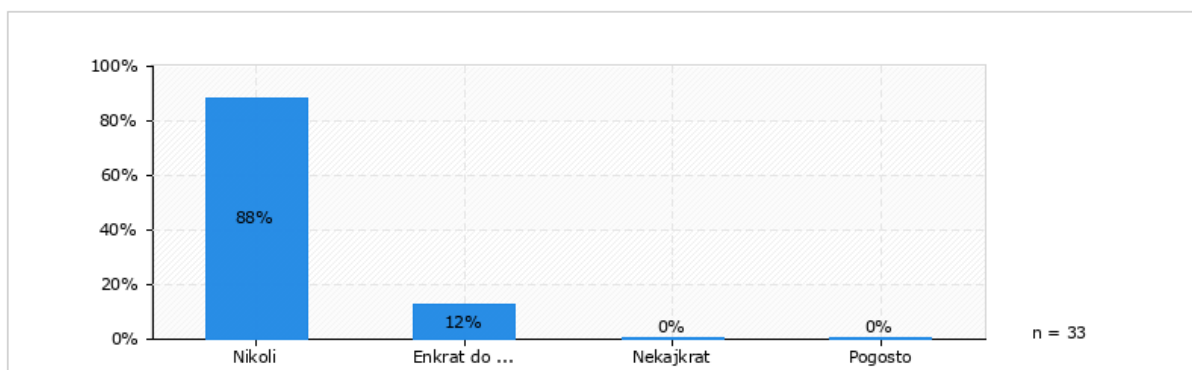
Pozorno preberite posamezne izjave in pri vsaki izjavi označite odgovor, ki najbolje opiše vaš odnos z učenci oziroma vašo vlogo učitelja na splošno (izberete en odgovor). Pri posamezni trditvi se ne zadržujte predolgo, odgovorite tako, kot vam najprej pride na misel. Tu ni "pravih" in "napačnih" odgovorov. (n = 33)

V kakšni meri držijo spodnje trditve? (n = 33)

Kolikokrat v tej anketi niste odgovorili popolnoma iskreno? (n = 33)

3.3 ANALIZA ANKETNEGA VPRAŠALNIKA ZA UČITELJE

Vprašalnik je bil razdeljen na 4 vsebinske sklope. S prvim, imenovanim **Integriteta, učitelj in šola** smo želeli preveriti, kako učitelji vidijo integriteto pri sebi in pri učencih. Preverjali smo tudi, ali prihaja do razmikov med doživljanjem obstoječega stanja v družbi/šoli in želenim stanjem.

Prve štiri trditve so bile namenjene samorefleksiji. Pri prvih dveh vidimo, se približno polovica učiteljev strinja s tem, da družba spodbuja neintegritetno vedenje, kljub temu pa bi se odločnih 88 % odločilo za integriteto, tudi kadar jim to ne bi bilo v korist (4. trditev). Čeprav se na podlagi tega zdi, da se imajo učitelji za bolj etične kot večini ljudi, pa so bili pri samooceni tega (3. trditev) bolj skromni – za bolj etične se jih ima le polovica, petina pa ne ve oz. nima mnenja. Zadnja štiri vprašanja so preverjala doživljanje integritete otrok skozi čas. Več kot 90 % učiteljev meni, da so se vrednote in bonton otrok spremenili (5. trditev), in to na slabše (6. trditev). Zanimivo je, da čeprav odgovornost za to učitelji bolj vidijo na starših kot sebi (7. trditev, 88 % proti 12 %), še vedno želijo bolj aktivno vlogo šole pri vzgajanju ključnih etičnih vrednot (8. trditev).

Pri naslednjem vprašanju so učitelji morali na drsniku pokazati, ali dajejo prednost vzgoji ali izobraževanju. Prvo tretjino (od 0 do 33) smo označili za prednost vzgoji, polovica (34 do 66) je označevala približno enak pomen vzgoje in izobraževanja, tretja tretjina (od 67 do 100) pa je dala prednost izobraževanju. Pričakovano večina učiteljev (54 %) ne dela razlik med pomenom. Med ostalimi

pa je več tistih, ki dajejo prednost vzgoji (33 %) kot izobraževanju (13 %). To je skladno z zgornjo ugotovitvijo, da učitelji želijo bolj aktivno vlogo šole pri vzgoji.

Drugi del smo poimenovali **Profesionalizem in avtonomija učiteljev**. Pri tem smo se naslanjali na intervju z direktorjem Inšpektorata dr. Simonom Slokanom, ki smo ga poslušali učitelji, udeleženi v okviru projekta Integriteta: skupni cilj generacij. V njem je povedal da definicija profesionalizma učiteljev ni strokovno in zakonito ravnanje, pač pa sta odnos in etičnost: način njihovega ravnanja, njihova dostopnost, komunikacija ipd. Najboljši strokovnjak ni nujno profesionalen, če nima dobrega odnosa z učenci in sodelavci. Kaj pa je avtonomija učitelja? Kot pravi dr. Slokan, ta ne pomeni »delam, kar hočem« brez vmešavanja drugih (staršev, ravnatelja, inšpekcije), pač pa je povezana z odgovornostjo in pomeni delati v okvirih zakonov. Odgovornosti nas je pogosto strah, oz. strah nas je narediti nekaj, za kar bomo odgovorni. Raje vidimo, da nam nekdo napiše vse kar moramo početi, kar pa je nemogoče, saj protokola za vsako situacijo ni. Avtonomija tudi ne pomeni, da se ne odpiramo drugačnim pristopom in da ne rabimo razvijati svojih kompetenc. Šole se odpirajo, prihajajo razni projekti ipd., toda v trenutku, ko je potrebno delati nekaj drugače, se pri marsikaterem učitelju konča. Učitelj je torej avtonomen, ko ravna profesionalno: ko prevladuje visoka raven specifičnih znanj in spretnosti, ko ima svoj etični kodeks ravnanj, ko ima sposobnost delovanja v nepredvidljivih situacijah in ko prevzema odgovornost.

Na podlagi rezultatov na vprašanje *Kako pogosto ste storili kaj od spodaj naštetega?* se je izkazalo, da so učitelji profesionalni (1. – 3. trditev), vendar na delovnem mestu svojih težav ne prepoznavajo kot etične dileme (4. trditev).

Pri vprašanju *V kakšni meri držijo spodnje trditve?* smo dobili nepričakovan rezultat pri 4. trditvi: prav vsi učitelji menijo, da nimajo dobro izdelanega etičnega kodeksa ravnanj. Posledica tega je, da se 94 % učiteljev boji prevzemanja odgovornosti (2. trditev). Večino učiteljev (63 %) tudi moti, kadar je treba delati nekaj drugače, kot so vajeni (1. trditev). Kljub zgornjim rezultatom pa večina meni, da zna ravnati v nepredvidljivih situacijah (73 %) in da je pri svojem delu avtonomna (64%).

Razumevanje avtonomije smo preverjali tudi z odprtim vprašanjem *Kako razumete Avtonomijo učitelja?* Rezultate smo v grobem razdelili na tri skupine:

Prva skupina: avtonomija je odgovornost, profesionalnost in odnos

Odgovori:

1. Da ve zakaj je nekaj naredil in zna to zagovarjat, da ne podleže pritiskom, da ne miži ob težavah in naredi nečesa, samo da gre "mirno" mimo, da se ne trudi biti všečen.
2. Delam, kar vem, da je dobro in v meni gori, trdno stojim za svojimi dejanji, besedami...jih znam argumentirati in seveda, povem svoje mnenje, prepričanje v obraz in ne za hrbtom. sprejemam, da ima nekdo drugačno mnenje, a se ne obračam po vetru.
3. Da ravna ali se odloča glede na predstavljene, priučene družbene standarde ali norme, v skladu z etičnimi načeli posameznika.
4. Avtonomen učitelj je pri delu samostojen, dela v skladu s svojim strokovnim znanjem in po svoji presoji, zaupa v svoje sposobnosti. ne pusti, da bi nanj in njegovo delo pomembno vplivalo vsako mnenje, sploh če to ni strokovno utemeljeno.
5. Stoji za svojo odločitvijo.
6. Delovati v skladu s svojo vestjo, upoštevati in spoštovati drugačna mnenja, iskati skupne rešitve z učenci in starši. imeti svobodne roke pri načinu podajanja znanja. se prilagajati razredu glede na sposobnosti učencev.

7. Avtonomijo učitelja povezujem z možnostjo izbire različnih metod in oblik dela pri pouku. s tem, da pri učencih spodbujam kritično mišljenje in aktualiziram dogodke, najbolj pa s tem, da kot učiteljica s svojim zgledom, vrednotami in ravnanjem vplivam na učence.

Druga skupina: avtonomija je svoboda izbire učnih metod in oblik

Odgovori:

1. Kot možnost učitelja, da se sam svobodno odloča o načinih poučevanja (metode, oblike poučevanja, izbira pripomočkov,...) in ocenjevanja.
2. Avtonomija učitelja pomeni svoboda pri izbiri načina metod dela, oblik...čedalje bolj je avtonomija odvisna od vtikanja staršev v učiteljevo delo.
3. Učitelj je pri svojem delu avtonomen, pri izbiri učbenikov, način kako bo posredoval učno vsebino učencem, način kako bo izpeljal pouk, pri metodah dela.
4. Delo po lastni presoji. pomembnejše situacije pred tiste, ki lahko počakajo. fleksibilnost glede na dnevno klimo v razredu.
5. Da si lahko sam izbiram učne oblike in metode dela, ter do neke mere izbiram tudi snov.
6. Samostojno odločanje o oblikah in metodah poučevanja. ločevanje bistvo od nebitnega v prenatrpanih učnih načrtih in delovnih zvezkih z učbeniki. vse ostalo uokvirja šolski sistem, s čimer oža avtonomijo učiteljev.

Tretja skupina: avtonomija je samostojnost in nevmešavanje zunanjih dejavnikov

Odgovori:

1. Ravnanje v skladu s svojimi cilji in cilji učencev pri vzgoji in izobraževanju.
2. Samoodločanje.
3. Samostojno sprejemanje odločitev, vodenje ure in opravljanje zadolžitve brez prisile nekoga.
4. Na strokovnih področjih se vodstvo, starši in deležniki vanj ne vtikajo.
5. Nikoli nismo bili samostojni in nikoli ne bomo.
6. Samostojnost pri delu, odločitvah.
7. Učitelj je uresničevalec vzgojno - izobraževalnih nalog.
8. Določene naloge so mi zaupane in me pri tem nihče ne kontrolira, kako jih bom opravil; vodstvo mi zaupa, da bo delo opravljeno, kot mora biti.
9. Svobodo pri izbiri metod in načinov dela, pri vpeljevanju novih načinov dela, seveda pod pogojem strokovnega in etičnega pristopa, ki prinaša rezultate.
10. Neodvisnost, samostojnost.

Tretji del vprašalnika je bil imenovan **Odnosna kompetenca učitelja**. Vprašanja smo prevzeli iz Lestvice odnosne kompetentnosti učiteljev (Vidmar & Kerman, 2016; Vidmar, Rutar Leban in Niederberger, 2015). Vsebinsko smo izhajali iz prispevka svetovalke ZRSŠ Tamare Malešević, ki smo ga poslušali učitelji v sklopu projekta Integriteta: skupni cilj generacij. Predstavila nam je tri komponente odnosne kompetence: kognitivno (racionalno razumevanje perspektive druge osebe), čustveno in vedenjsko (komunikacijske veščine). Odnosna kompetenca je sposobnost, da otroka zaznavamo takšnega, kot je, resno vzamemo njegove misli in občutenja in imamo z njim pristen stik. Čeprav imajo otroci čedalje več vpliva, se morajo učitelji zavedati, da otroci niso odgovorni za odnos z odraslim. Lestvica, ki smo jo izbrali, meri spoštovanje individualnosti in odgovornost za odnos. Kot pokažejo rezultati, so se tukaj učitelji zelo dobro odrezali. Rezultate smo prikazali od najslabših do najboljših. Nekoliko slabše se je izkazala le trditev *Kadar ne morem vzpostaviti dobrega odnosa z učencem, ga prosim za pomoč*, vse ostale pa so visoko ocenjene. Na podlagi tega sklepamo, da je odnosna kompetenca učiteljev na naši šoli na visokem nivoju.

Zadnji del vprašalnika smo poimenovali **Samorefleksija**. Namen je bil preveriti, ali učitelji kaj časa namenijo kritični samorefleksiji, ki je zelo pomembna za razvoj učiteljeve kompetentnosti. Tukaj se nismo spuščali v podrobnosti, pač pa smo želeli pridobiti le splošen vpogled, zato sta bila postavljena le dva preprosta vprašanja. Pri prvem sta bili postavljeni dve trditvi in pri obeh se je izkazalo, da velika večina učiteljev opravlja vsaj nenačrtovano refleksijo. To sicer ni v soglasju z ugotovitvami iz prvega dela, kjer smo pokazali, da je ravno pri trditvi *Sem bolj etičen kot večina ljudi, ki jih poznam*, ki zahteva največ samorefleksije, največ učiteljev odgovorilo z ne vem/nimam mnenja. Prav tako opažamo pomanjkanje samorefleksije pri dojetanju koncepta avtonomije učitelja, ki ga večina razume defenzivno in ne proaktivno. Zadnje vprašanje ni bilo namenjeno resni analizi, pač pa bolj temu, da anketiranci naredijo kratko samorefleksijo o svoji iskrenosti.

4. SKLEPI IN ZAKLJUČEK

4.1 UČENCI

Polovica učencev šole ne ve, ali naša šola sledi kakšnim vrednotam ali ne. To kaže na to, da se najverjetneje vrednote v dialogu z učenci ne omenjajo dovolj pogosto, da bi učenci o njih posebej razmišljali. Smiselno bi bilo v sam pouk uvesti pogovor o vrednotah, o njihovem pomenu ter o tem, zakaj je pomembno, da tudi kot šola stremimo k posameznim vrednotam ter na kakšen način to kažemo.

Kar nekaj učencev ni znalo navesti nobene vrednote, katerim menijo, da sledi naša šola. Veliko otrok je navedlo vrednote, ki jih sicer ni v vzgojnem načrtu, vendar jih učenci opažajo kot prisotne v šolskem okolju. To so vrednote zdrave hrane, prijaznosti in medsebojnih odnosov. Naša šola je vključena v projekt Zdrava šola in Šolske sheme, ki sta usmerjena v spodbujanje zdravih prehranjevalnih navad, kar je verjetno vzrok za to, da so otroci bolj ozaveščeni o tem, da šola skrbi za zdravo prehrano. To je tudi nekaj kar opazijo vsakodnevno pri šolskih obrokih – skoraj vsak dan je na jedilniku tudi sadje. Prijaznost učiteljev in skrb za medosebne odnose, ki ju učenci opažajo, kaže na to, da se otroci vrednot učijo predvsem preko zgleda. Ko opazujejo vedenje učiteljev in vidijo, da le-te skrbi za to, da so v dobrih odnosih in jim izkazujejo prijaznost, to zaznavajo kot vrednoto učiteljev in posledično vrednoto šole. Število omemb prijaznosti kaže na to, da so na to bistveno bolj pozorni kot pa na ostale vrednote, ki morda niso tako opazne in niso tako očitne v odnosih učitelj-učenec.

Kljub temu, da je v jedilnici, kjer učenci jedo kosila, veliko kolo z navedenimi vrednotami šole, učenci teh vrednot večinoma niso znali naštetih, nekateri pa se nanje niti niso spomnili in so označili, da ne vedo ali šola sploh sledi katerim vrednotam. Večinoma je vsak zapisal po eno vrednoto, nekaj jih je zapisalo po dve ali tri. Večina zapisanih vrednot, ki so jih naštevali učenci sicer ne spada med vrednote, ki jih opredeljuje vzgojni načrt. To kaže na to, da učenci ne razmišljajo zelo veliko o vrednotah šole, jih ne poznajo dobro in tako tudi niso pozorni nanje. Hkrati pa nam daje informacijo, da si vrednote, ki se večkrat omenjajo (npr. zdrava prehrana) in tiste, ki so bolj opazne in jih doživljajo znotraj odnosov z učitelji (npr. prijaznost) otroci bolj zapomnijo. Če želimo spodbujati ozaveščanje o vrednotah, katerim sledi naša šola, je torej smiselno, da o njih **večkrat spregovorimo z učenci** (jim povemo za katere vrednote gre, zakaj so te pomembne, kako jih lahko izražamo), jim te vrednote **kažemo z lastnim zgledom** in morda kdaj tudi **ubesedimo to, kar počnemo v odnosu z njimi** (npr. lahko povemo: »Namen tega, da vam dam domačo nalogo je, da se naučite sprotnega dela in odgovornosti. Če naredite nalogo, mi pokažete, da ste odgovorni in da ste pripravljeni vložiti trud, ki vas bo na koncu pripeljal do znanja.«)

Odgovori učencev kažejo na to, da so njihova vedenja v glavnem kar skladna z njihovimi prepričanju. Dejanja, ki jih niso naredili skoraj nikoli, v glavnem učenci tudi smatrajo kot najbolj nepoštene, medtem ko dejanja, ki so jih najpogosteje že počeli, vidijo kot najmanj nepoštene. Največje odstopanje se je pojavilo pri tem, da učenci zelo redko povedo učitelju, da je sošolec prepisoval na testu, hkrati pa se jim v glavnem zdi, da bi bilo to kar pošteno. Vzrok za to je verjetno v dejstvu, da v tem primeru kot bolj pomembno vidijo to, da ohranijo dober odnos s sošolci, kljub temu, da ne naredijo nečesa, kar bi bilo morda v situaciji bolj pošteno. To je skladno z razvojnim obdobjem mladostništva, za katerega je značilno, da postane vrstniška skupina bistvenega pomena v življenju posameznika. Pomembno je mnenje prijateljev in prisoten je strah pred tem, da bi te prijatelje izgubili.

Učenci se v veliki večini ne bi javili namesto sošolca, če bi jih prosil za to, saj ocenjujejo, da je njegova krivda, da se ni naučil in ne želijo tvegati, da bi dobili slabšo oceno. Sklepamo lahko, da večinoma menijo, da je prav, da se na ocenjevanje pripraviš in moraš sam nositi posledice, če tega ne storiš. Ti odgovori kažejo na vrednoto odgovornosti. Več bi se jih namesto sošolca javilo, če bi bili sami dobro pripravljeni

ali če bi šlo za dobrega prijatelja, kar kaže na to, da je prijateljstvo zanje večja vrednota kot npr. odgovornost.

Večina učencev bi vrstniku pomagalo, če bi videli, da mu je po tleh padel krožnik. Nekaj jih je navedlo, da bi mu pomagali, čeprav bi jim bilo to hkrati smešno. To kaže na to, da se jim zdi prav pomagati drugemu v stiski in so to tudi pripravljeni storiti. Tudi v primeru, da bi s sošolcem po nesreči polila sok, so učenci v glavnem pripravljeni pospraviti in le redki posamezniki bi krivdo zvalili na sošolca. Večina jih je torej pripravljena prevzeti odgovornost za nastalo škodo in napako popraviti. Večina otrok bi tudi pospravila smeti, če bi jih za to prosil učitelj. Dobra polovica pa bi ob tem učitelja opozorila, da ne gre za njihove smeti. Otroci torej večinoma ne bi prevzeli odgovornosti za dejanje, ki ga niso storili, kljub temu pa bi se odzvali na prošnjo in pospravili smeti. Približno polovica učencev bi učitelja opozorila na napako v testu, tudi če bi zaradi tega lahko dobili slabšo oceno, polovica pa tega ne bi storila. Tu bi bilo zanimivo otroke povprašati o tem, na podlagi česa bi se odločali, ali bi povedali učitelju ali ne.

Več kot polovica učencev poroča, da so bili pri odgovarjanju v anketi povsem iskreni, približno ena četrtnina pa je neiskreno odgovorila enkrat. To kaže na to, da imajo večinoma otroci tendenco iskrenosti, kar potrjuje tudi odgovor na vprašanje glede tega, ali se jim zdi pomembno, da smo poštene. Skoraj vsi učenci se strinjajo, da je poštenost pomembna, vendar polovica meni, da ni mogoče biti vedno pošten.

4.2 UČITELJI

Na podlagi rezultatov, pridobljenih pri anketiranju učiteljev, smo oblikovali zaključke glede integritete učiteljev na naši šoli.

V glavnem učitelji ravnajo v skladu s svojimi prepričanji in v svojem mišljenju in vedenju kažejo integriteto. Njihova odnosna kompetenca je na visoki ravni, kar kaže tudi na kvaliteto njihovega dela in njihovo skrb za dobre odnose z učenci. Učitelji ocenjujejo tudi, da se znajo dobro odzvati v nepredvidljivih situacijah, kljub temu, da jim ni posebej všeč, kadar morajo nekaj opraviti na drugačen način od tega, kar so navajeni.

Učitelji zaznavajo upadanje integritete pri učencih in odgovorne vzgoje pri starših. Pripravljeni so prevzeti bolj aktivno vlogo pri vzgajanju ključnih etičnih vrednot. Menimo, da bi jim morala šola v prihodnje pri tem zagotavljati usmeritve in podporo v obliki konkretnih predlogov dejavnosti in načina komunikacije, s katerimi bi učence lahko spodbudili v smeri oblikovanja pozitivnih vrednot.

Večina učiteljev avtonomijo razume v bolj defenzivnem smislu nevmešavanja zunanjih dejavnikov, zato menimo, da bi bilo potrebno prisluhniti njihovim razlogom za to mišljenje. Hkrati bi jih bilo potrebno usmerjati k tistemu modelu avtonomije, ki je povezan z odgovornostjo in profesionalnostjo. Če avtonomijo razumemo kot odgovornost, da ravnamo etično, kot izraz profesionalnosti in kompetence pri svojem delu, se bomo čutili bolj učinkovite pri delu ter bomo pri tem tudi bolj izpopolnjeni. Če po drugi strani o avtonomiji razmišljamo z vidika tega, da smo avtonomni samo, če se drugi ne vmešavajo v naše delo, sami sebi zaupamo manj in smo bolj dovzetni za vpliv zunanjih dejavnikov na naše delo in čustva. Posledično smo manj zadovoljni pri svojem delu.

Menimo, da bi bilo učitelje potrebno spodbuditi in opolnomočiti, da bodo bolj zaupali lastni presoji in bodo na podlagi tega manj v strahu glede prevzemanja odgovornosti.

Učitelji vsaj na nezavedni ravni prepoznavajo pomen samorefleksije za njihov razvoj, saj večinoma kar pogosto razmišljajo o svojih vrednotah in prepričanjih in spremljajo, kako se spreminja njihov pogled na posamezne stvari in dogodke. Kljub temu pa se težko opredelijo glede tega, ali so bolj ali manj etični v

primerjavi z večino ljudi in so nekoliko manj samoreflektivni na področju koncepta avtonomije učitelja. Tu bi jih bilo smiselno dodatno spodbujati. Zanimivo bi bilo ugotoviti ali oz. v kolikšni meri učitelji samorefleksijo izvajajo sistematično ali pa ta ostaja zgolj nezaveden proces.

4.3 ZAKLJUČEK

Zaključimo lahko, da na naši šoli:

- Učenci ne poznajo dobro vrednot šole, zato se nam zdi potrebno, da se o tem z njimi pogovarjamo, vrednote šole izkazujemo s svojim vedenjem in da v odnosu z učenci občasno tudi ubesedimo to, katerim vrednotam sledimo z določenim vedenjem.
- Učenci se v glavnem vedejo v skladu s svojimi prepričanji. Kadar se vedejo v nasprotju z določenim prepričanjem, je vzrok navadno v tem, da jim je bolj pomembno prijateljstvo vrstnikov.
- Učenci so v glavnem iskreni, pripravljeni pomagati ter prevzeti odgovornost za svoja dejanja. Večinoma menijo, da je prav, da tudi drugi prevzamejo odgovornost za svoja dejanja in jim to predstavlja vrednoto.
- Učitelji opažajo upadanje integritete pri učencih in odgovorne vzgoje pri starših. Pripravljeni so prevzeti bolj aktivno vlogo pri vzgajanju ključnih etičnih vrednot. Menimo, da bi jim morala šola v prihodnje pri tem zagotavljati usmeritve in podporo.
- Večina učiteljev avtonomijo razume v bolj defenzivnem smislu nevmešavanja zunanjih dejavnikov, zato menimo, da bi bilo potrebno prisluhniti njihovim razlogom za to, po drugi strani pa jih usmerjati proti tistemu modelu avtonomije, ki je povezan z odgovornostjo in profesionalnostjo.
- Odnosna kompetenca učiteljev je na visoki ravni.
- Učitelji vsaj nezavedno prepoznavajo pomen samorefleksije za njihov razvoj – več raziskave bi bilo potrebno, da bi ugotovili, ali jo izvajajo tudi sistematično.